

JAARVERSLAG 2018

SNUIF- EN SPECERIJENMOLENS

DE STER EN DE LELIE

De foto op de voorzijde is genomen op zaterdag 5 mei 2018. De Ster en De Lelie stonden toen traditiegetrouw in de vlaggen. Net als vroeger staan de molens tijdens zo'n feestdag stil.

Er zijn veel oude foto's van De Ster wellicht was de molen door de markante ligging aan de rand van de Kralingse Plas aantrekkelijk voor fotografen. Deze foto op de achterzijde komt uit de collectie van J.S. Bakker. De foto is waarschijnlijk in scene gezet, de mensen op de balie zijn duidelijk niet de molenaars en ook de kinderen bij het bootje en de mensen bij de grote deur lijken daar wel zo neergezet te zijn. Helaas weten we het verhaal achter deze foto niet. De foto is van eind jaren '20.

Vanuit dit perspectief kijken opeenvolgende molenaars al honderden jaren naar hun molen. Bij dag en vroeger ook wel bij nacht en in goed en slecht weer om te malen. Vanaf deze plek hanteert de molenaar het vangtouw waarmee de vang van de molen bediend wordt.

Voorwoord

Beste molen-enthousiast,

In 2018 hebben rondom De Ster en De Lelie veel ontwikkelingen plaatsgevonden.

Terwijl beide molens onverstoort hun draaiuren maakten, is het aantal vrijwilligers toegenomen en is het stichtingsbestuur uitgebreid. Om het culturele erfgoed van de molens voor de lange termijn te behouden, lag in 2018 de focus op de volgende doelstellingen:

- toename van activiteiten;
- vergroten van de bekendheid;
- voorbereiden van de bouwplannen.

Allereerst ontstond met nieuwe mensen in het stichtingsbestuur en nieuwe vrijwilligers meer ruimte voor activiteiten en tegelijkertijd ook het belang om elkaar beter te leren kennen. Met het gehele team zijn we daarom twee keer bijeen geweest. In deze bijeenkomsten hebben we de bouwplannen besproken en de overeenkomsten tussen de vrijwilligers en de stichting vernieuwd. Het is mooi om al het enthousiasme over de molens te proeven en te zien dat ook ervaren molenaars hun weg naar De Ster en De Lelie weten te vinden. Dit geeft de mogelijkheid voor ruimere openstelling in de toekomst. Wel neemt ook de noodzaak voor de verbouw toe, om over minimale voorzieningen (keukentje, toiletten) te kunnen beschikken.

Ten tweede zijn we gestart met het vergroten van de bekendheid van de molens, oftewel de molens meer op de kaart te zetten. Hiervoor zijn de banden aangehaald met onze burens; de Zeilschool in de Karottenfabriek en restaurant De Tuin. Extern hebben we contact gelegd met Rotterdam Partners om te zorgen dat toeristen ons ook weten te vinden. De rondleiding in de Ster voor het team van RP werd zeer gewaardeerd. Ook benaderen we de lokale media waar mogelijk, met diverse vermeldingen tot gevolg.

Ten derde zijn we samen met Stadsherstel Historisch Rotterdam druk aan de slag gegaan om de bouwplannen voor een bezoekerscentrum en werkplaats vorm te geven. Om op langere termijn een interessante beleving voor bezoekers te kunnen realiseren, is uitbreiding van de faciliteiten essentieel. Het gaat dan om een ruimte om bezoekers te kunnen verwelkomen, afzonderlijke ruimtes voor werkplaats en winkeltje en basisfaciliteiten zoals een keukentje en toiletten. Voor deze verbouw is ruimte en zijn in 2018 mooie plannen gemaakt. De uitdaging voor het aankomend jaar is om de financiering hiervan rond te krijgen middels fondsen, subsidies en donaties.

Kortom, in 2018 zijn de fundamenten gelegd én ambitieuze plannen gemaakt om de komende jaren de molens nog meer tot hun recht te laten komen: draaiuren maken, als de wind het toelaat!

Namens alle vrijwilligers en het bestuur,

Abel Scholtens

Voorzitter Stichting Molens aan de Kralingse Plas

Algemeen

Ter ondersteuning van de activiteiten van de vrijwilligers is in 2004 Stichting de Kralingse Snuif en Specerijen compagnie De Ster en De Lelie opgericht. Deze stichting heeft als doelstellingen:

- De instandhouding van de historische en ambachtelijke verwerking van snuiftabak en specerijen
- Het verwerven van kennis over de historie van De Ster en De Lelie.
- Het openstellen van de molens voor het publiek en uitleg geven over de historie van de molens en het malen van specerijen en snuiftabak.

De Ster en De Lelie, de Karottenfabriek achter De Lelie en de molenaarswoning naast De Ster zijn eigendom van Stadsherstel Historisch Rotterdam. Deze organisatie heeft tot doel het op een maatschappelijk en economisch verantwoorde wijze behouden en exploiteren van monumentale en beeldbepalende gebouwen in Rotterdam. De Karottenfabriek wordt door Stadsherstel verhuurd aan Zeilschool De Lelie en de molenaarswoning wordt momenteel verbouwd tot erfgoedlogies.

In de praktijk betekent dit dat Stadsherstel ervoor zorgt dat de molens in goede staat blijven en de stichting er met de vrijwilligers voor zorgt dat de molens in bedrijf blijven en geopend zijn voor het publiek.

Stichtingsbestuur en een nieuwe naam

In 2018 verwelkomden we drie nieuwe bestuursleden, het bestuur bestaat nu uit Abel Scholtens (voorzitter), Andries Ponsteen (secretaris), Jan Bakker (penningmeester), Til Kroes en Martinus Reijnhoudt.

Het afgelopen jaar is besloten om de naam van de stichting te veranderen. De oude naam blijkt in de praktijk te lang te zijn en daardoor moeilijk te onthouden. De nieuwe naam is Stichting Molens aan de Kralingse Plas zoals ook al te lezen is op de omslag van dit jaarverslag. Met deze kortere naam denken we ook herkenbaarder te zijn, iedereen in Kralingen kent immers de twee molens aan de Plas. Een duidelijke herkenbare naam helpt ons bij de uitvoering van onze plannen.

Stichting Molens aan de Kralingse Plas

Vrijwilligers

Het openstellen en in bedrijf houden van de molens zou zonder de inzet van onze vrijwilligers niet mogelijk zijn. De bezigheden van de vrijwilligers bestaan onder andere uit:

- Openstellen en laten draaien van de molens
- Het geven van rondleidingen
- Malen van specerijen met de werktuigen in de molen
- Demonstreren van de productie van snuiftabak
- Verkoop van op windkracht gemalen specerijen
- Onderhoud aan de molens en de erven
- Onderzoek naar de historie van de molens, snuiftabak en de productie van snuiftabak
- Promoten van de molens onder Rotterdammers en toeristen

Afgelopen jaar bestond de groep vrijwilligers uit:

G. van Harrewijen (mentormolenaar)
Aad van Strien
Jan Bakker (vrijwillig molenaar)
Nico Kemp
Martinus Reijnhoudt
Jan Bruins (vrijwillig molenaar)
Coen van Dorp (leerling molenaar)
Wim van Bruggen (vrijwillig molenaar)
Jeroen Stricker (vrijwillig molenaar)
Wim Smits (leerling molenaar)
Joep Groot (leerling molenaar)

Mentormolenaar Van Harrewijen is nog altijd zeer betrokken bij de molens. Door zijn hoge leeftijd en afnemende gezondheid kan hij helaas niet meer naar de molens komen maar via Aad laat hij zich nog altijd precies informeren over alles rond de molens.

Dit jaar konden we drie nieuwe vrijwilligers verwelkomen. Jeroen Stricker was voor zijn komst naar Rotterdam vrijwillig molenaar op de korenmolen van Den Oever. Wim Smits is nieuw in de molenwereld en besloot na een tijdje bij ons actief te zijn geweest om ook de opleiding tot vrijwillig molenaar te gaan volgen. Wim en Jeroen zijn beiden vooral woensdags op de molen. Daarnaast volgt ook Joep Groot sinds de zomer de opleiding tot vrijwillig molenaar bij ons.

We zijn erg blij met deze versterkingen, maar we kunnen nog meer hulp gebruiken. Wij zijn op zoek naar enthousiaste vrijwilligers die het leuk vinden om rondleidingen te geven. Belangstelling? Kom eens langs of neem contact met ons op via ons emailadres.

Activiteiten

Dit jaar waren de molens op woensdag, zaterdagmiddag en elke tweede zaterdag van de maand geopend. Op de woensdagen en de zaterdagmiddagen worden vooral specerijen gemalen en alle werkzaamheden die daarbij horen gedaan. Daarnaast worden dan ook onderhoudsklussen gedaan. Op de tweede zaterdag van de maand ligt de nadruk op het ontvangen en rondleiden van bezoekers.

Er waren een aantal bijzondere dagen:

- Op 27 april stonden de molens traditiegetrouw “in de vlaggen” ter gelegenheid van Koningsdag. Het vlaggen met Konings- of Koninginnedag is een oude traditie, er zijn foto's uit de jaren twintig van de vorige eeuw waarop De Ster en De Lelie ook in de vlaggen staan. De opeenvolgende molenaars hebben dit gebruik in stand gehouden en wij doen dit dan ook graag.
- Op 4 mei stonden de molens “in de rouw” met de vlag halfstok en op 5 mei stonden molens weer “in de vlaggen”. Op bevrijdingsdag was het schitterend zonnig weer met een klein beetje wind, dit leverde prachtige plaatjes van de molens op.
- Op 12 en 13 mei waren de Nationale Molendagen. De molens waren open en er werden rondleidingen gegeven door de vrijwilligers. Mede dankzij het goede weer konden we bijna 250 bezoekers ontvangen.
- Van woensdag 30 mei tot en met vrijdag 1 juni voeren Friese schippers met hun skûtsjes op de Kralingse plas ter gelegenheid van Skûtsjesilen Holland. De Ster en De Lelie draaiden ook tijdens het zeilspektakel. Vanaf de balie van De Ster hadden molenaars en bezoekers van de molen er mooi zicht op.
- Op 8 en 9 september deden De Ster en De Lelie mee aan de Open Monumenten Dagen. Er was voldoende wind om de molens in vol bedrijf te laten zien aan de bezoekers. In totaal

ontvingen we ruim 350 bezoekers.

De molens worden ook regelmatig bezocht door groepen, dit is op afspraak ook mogelijk buiten de normale openingstijden. Dit jaar hebben we rondleidingen gegeven aan schoolklassen en diverse andere gezelschappen waaronder een groep buitenlandse bruiloftsgasten van een bruiloft in Restaurant De Tuin.

Opmerkelijk was ook het bezoek van een internationaal gezelschap van de Académie Internationale de la Pipe. Zij bezochten de molens als onderdeel van een

internationaal congres over tabakspijpen in Gouda. Na een presentatie over snuiftabak in de Karottenfabriek werden de molens uitgebreid bekeken. Verder hebben we ook diverse groepjes met zogenaamde statushouders op bezoek gehad, dit zijn vluchtelingen die voorlopig in Rotterdam wonen en een inburgeringstraject gaan volgen.

Onderstaand een overzicht van 2018 in cijfers. Het aantal bezoekers is gestegen ten opzichte vorig jaar en ook ontvingen we wat meer groepen. Het aandeel bezoekers uit het buitenland is iets hoger dan vorig jaar. We ontvingen bezoekers uit 40 verschillende landen, de meeste buitenlandse bezoekers waren afkomstig uit de USA, Duitsland, Engeland, Italië en China.

De rondleidingen in De Ster worden gegeven in groepjes van maximaal 15 personen en duren ongeveer een uur. Tijdens de rondleiding vertellen we over de geschiedenis van de molen en de omgeving. Bij voldoende wind draait en maalt de molen en geven we uitleg over de werking en het bedienen van de molen, het malen van specerijen, over wat snuiftabak is en hoe het productieproces daarvan gaat.

De Ster	De Lelie
Aantal omwentelingen bovenas: 171.010 (2017: 141.668)	Aantal omwentelingen bovenas: 147.983 (2017: 165.840)
Aantal draai- of maaluren: 665 (2017: 608)	Aantal draai- of maaluren: 522 (2017: 397)
Aantal dagen in bedrijf: 111 (2017: 111)	Aantal dagen in bedrijf: 90 (2017: 71)
Totaal aantal bezoekers: 3461 (2017: 3152)	Uit het buitenland: 427, 12%, (2017: 259, 8%)
Aantal groepen: 21 , in totaal 466 mensen (2017: 14, in totaal 301 mensen)	

A central illustration shows a traditional Dutch windmill with four sails, situated on a grassy bank. In the foreground, a group of approximately 15 black silhouettes of people of various ages and heights are standing together, looking towards the windmill. The background is a light, hazy landscape with trees and a distant building.

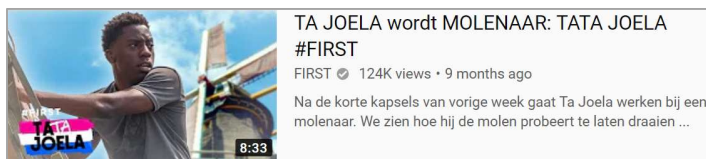
Publiciteit

Informatie over de molens is te vinden op onze website www.snuifmolens.nl. De website werd dit jaar 2912 keer bezocht. 51% van de bezoekers kwam uit Nederland, de rest uit in totaal 70 verschillende landen. Nieuws over de molens is te vinden op onze facebookpagina www.facebook.com/snuifmolens. Ook dit jaar werden weer regelmatig berichten geplaatst met foto's en video's over de molens.

In januari stond er een kort stukje in De Havenloods over De Ster en De Lelie. Hierin werden de plannen voor het nieuwe bezoekerscentrum genoemd en deden we een oproep voor mensen die

ons willen helpen met het rondleiden van bezoekers. Dit leverde wel enkele reacties op maar helaas geen nieuwe vrijwilligers voor het geven van rondleidingen.

In juli kregen we bezoek van TV presentator Ta Joela. Hij maakte kennis met het werk van de molenaar en met het malen van specerijen. Het filmpje staat op YouTube en is te vinden via onze facebookpagina.

Bouwplannen

Bezoekers komen nu binnen in het bijgebouw naast de Ster in de ruimte waar nu onze werkplaats en specerijenwinkel is. De combinatie winkel en werkplaats is niet erg praktisch. Daarnaast missen we bij De Ster basisfaciliteiten voor vrijwilligers zoals een klein keukentje en een toilet. Om ook bezoekers van de molen beter te kunnen ontvangen hebben we in 2018 onze plannen voor een nieuwe aanbouw achter molen De Ster verder uitgewerkt. Momenteel staat achter De Ster een bouwvallige schuur die we willen vernieuwen en uitbreiden tot een bezoekerscentrum. In dit bezoekerscentrum komt een mooie ruimte om bezoekers te ontvangen, een kleine werkplaats, een keukentje en toiletten. In de bestaande ruimte in het bijgebouw naast de Ster komt dan meer ruimte voor de winkel. De museumruimte aan de straatzijde van het bijgebouw naast De Ster blijft bestaan.

Voor het museum en de winkel moeten fundering en muurwerk het verzakte bijgebouw naast De Ster worden gerestaureerd. De nieuwe aanbouw krijgt een afwerking van hout en sluit qua vorm, kleurstelling en afwerking goed aan op de monumentale molen De Ster. In het verleden hebben er ook diverse loodsen en aanbouwen achter De Ster gestaan voor de opslag van specerijen en andere voorraden. Het nieuwe bijgebouw sluit aan op deze historie.

Begin 2019 wordt de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het bouwen van het bezoekerscentrum ingediend. Eind 2019 verwachten we de procedures te hebben doorlopen. We hopen in 2019 ook de benodigde geldmiddelen te werven onder overheden, fondsen, sponsors en publiek. Begin 2020 zouden dan de ontwikkeling en bouw van het bezoekerscentrum van start kunnen gaan.

De begrote kosten voor onze plannen zijn:

Nieuwe aanbouw	€ 180.000
Restauratie bijgebouw De Ster	€ 75.000
Inrichting, afwerking	€ 30.000
aanbouw/herinrichting bijgebouw	
Architect, aannemer, leges e.d.	€ 25.000
Totaal	€ 310.000

Wij kunnen onze plannen niet realiseren zonder uw hulp! U kunt ons helpen door een bijdrage storten op de rekening NL64 RABO 0335 4341 18 t.n.v. 'Stichting Molens aan de Kralingse Plas'. Op www.snuifmolens.nl en www.facebook.com/snuifmolens kunt u het laatste nieuws over het bezoekerscentrum volgen.

Snuiftabak

Dit jaar is de film over de productie van snuiftabak afgerond. De film laat alle stappen zien die nodig zijn voor het maken van karotten en daaruit snuiftabak. De film is gemaakt door documentairemaakster Wendy van Wilgenburg in opdracht van Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland (KIEN). De film is te vinden op onze website en ook via het YouTube kanaal van KIEN.

De snuiftabakfabricage is officieel nationaal erfgoed, in mei 2015 is het ambacht van snuifreder toegevoegd aan de Nationale Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed. Helaas zijn wij als gevolg van de nieuwe EU regelgeving voor tabak eind 2016 gestopt met de verkoop van snuiftabak. Dit jaar hebben we de productie van snuiftabak als demonstratie laten zien aan bezoekers. De kuipen waarin de snuiftabak fijngekap wordt waren regelmatig in bedrijf en op diverse zaterdagen hebben we demonstraties gegeven van het trekken van karotten.

Specerijen

We hebben dit jaar weer regelmatig specerijen gemalen. Ons assortiment is uitgebreid met zwarte peper en nootmuskaat. Alle specerijen zijn te koop in De Ster en worden ook verkocht via diverse andere (molen)winkels. Dit jaar hebben we een mobiel PIN apparaat aangeschaft zodat het nu ook mogelijk is om de specerijen met een betaalpas af te rekenen.

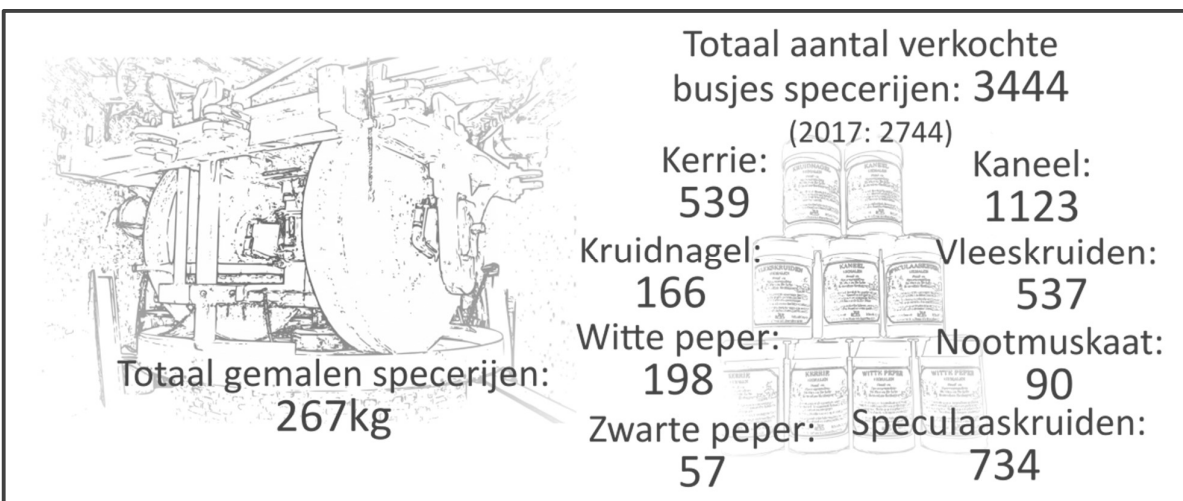
We vinden het belangrijk om regelmatig specerijen te malen. Dit zorgt ervoor dat de werktuigen in de molen in goede conditie blijven en geeft een levendige sfeer in de molens. De geur van de specerijen die in molens blijft hangen spreekt bezoekers erg aan. Bovendien is de werking van de molens het best zichtbaar als de molen in bedrijf is. Regelmatig malen is ook belangrijk voor behouden en vergroten van de kennis van specerijen en het malen ervan. Denk hierbij aan welke soorten specerijen er gemalen kunnen worden op welke werktuigen en hoe de verschillende werktuigen het meest efficiënt gebruikt kunnen worden en de beste kwaliteit leveren.

Naast het malen van onze eigen specerijen malen we ook specerijen of kruiden in opdracht van anderen. Zo hebben we dit jaar een poging gedaan om miscanthus (olifantsgras) te malen. Dit is een snelgroeiend gewas dat onder andere gebruikt wordt om duurzame verpakkingen te maken. Miscanthus bleek erg taai te zijn en zeer moeilijk fijn te krijgen door de werktuigen in de molen.

De verkoop van gemalen specerijen levert ook een bescheiden bijdrage aan het behoud van de molens. Heel belangrijk hierbij is Catz International B.V., een Rotterdams bedrijf uit 1856, gespecialiseerd in de internationale handel van specerijen, kruiden, zaden, kokosproducten, gedroogde groenten, noten en zuidvruchten bestemd voor de levensmiddelenindustrie. Ook dit jaar hebben zij weer een belangrijke bijdrage geleverd door het beschikbaar stellen van specerijen.

Bij het malen van specerijen werken we volgens de HACCP richtlijnen. Dit betekent dat het productieproces in de molen geanalyseerd is en alle risico's op het gebied van voedselveiligheid in kaart gebracht zijn. Onze manier van werken is erop gericht om deze risico's zo veel mogelijk te beperken.

In onderstaand overzicht wat cijfers over 2018.

Groot onderhoud

Het groot onderhoud wordt uitgevoerd door specialisten zoals de molenmaker en de schilder en valt onder de verantwoording van de eigenaar van de molens. Dit jaar zijn er diverse klussen uitgevoerd aan de molens:

- In januari is de vang van De Ster opgeknapt. De vang is de rem waarmee de wieken stilgezet worden. Belangrijk dus, want de molenaars moeten erop kunnen vertrouwen dat de vang zijn werk doet als dat nodig is. De vang bestaat uit verschillende houten remblokken die strak om een groot wiel boven in de molen getrokken worden. Door slijtage was het wiel niet meer zuiver rond en flink ingesleten. De molenmaker heeft het wiel weer zuiver rond gemaakt en de vangblokken weer passend gemaakt waardoor de vang zijn werk nu weer uitstekend doet.
- Ten noorden van De Ster is een nieuw hek geplaatst en de bestrating opgeknapt
- In de zomer is De Ster helemaal geschilderd. Daarbij zijn ook diverse kleine reparaties aan de ramen en deuren gedaan.

Dit jaar was het precies 50 jaar geleden dat De Ster na de brand in 1962 weer opgebouwd werd. In de winter van 1968 werd de stenen onderbouw gemetseld waarna in maart en april de houten constructie van de molen er bovenop gezet werd. In de zomer werd de molen verder afgewerkt en daarna werden alle werktuigen in de molen aangebracht. In 1970 werd de molen feestelijk in gebruik genomen als museummolen. Inmiddels is De Ster dus alweer ruim 50 jaar oud en valt het nauwelijks meer op dat de molen nog relatief jong is.

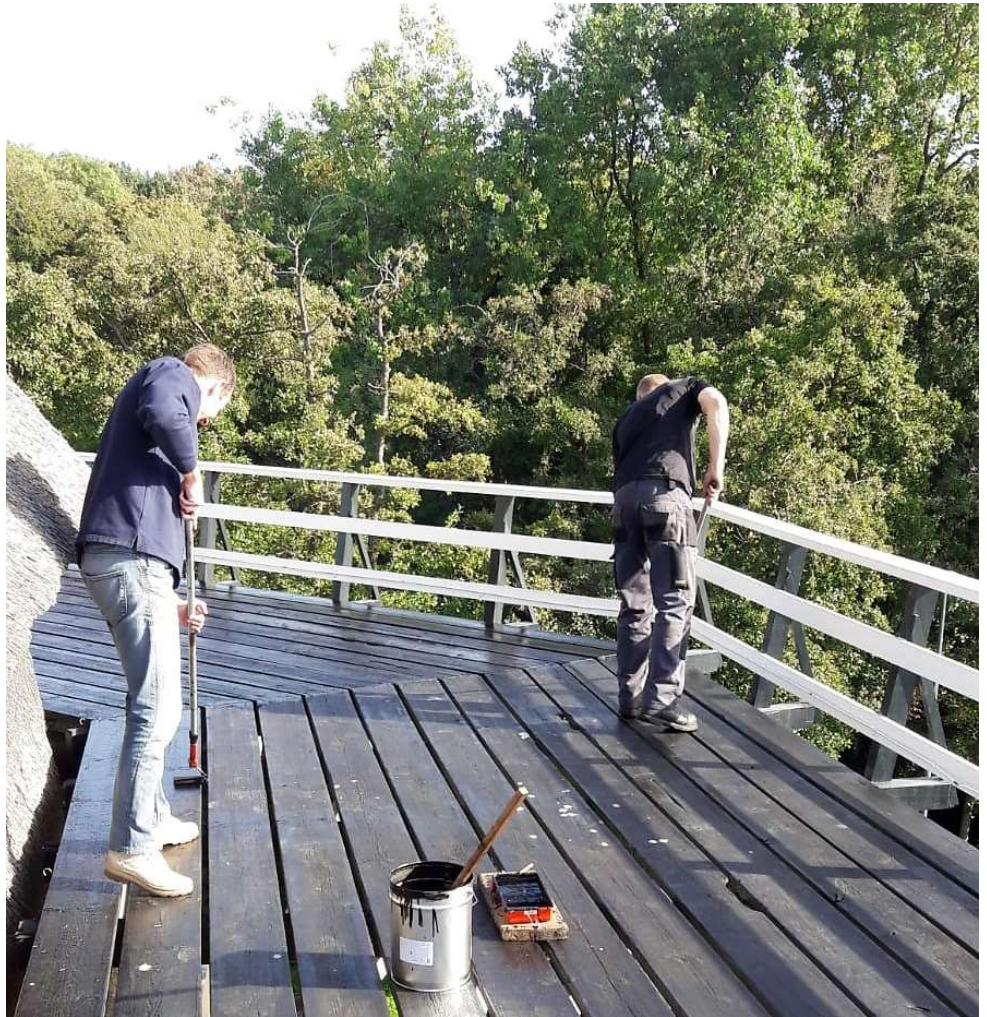

Stichting Molens aan de Kralingse Plas

- In het najaar zijn diverse kleine reparaties gedaan aan de assen en wielen van De Lelie. De lagers van de wentelas zijn iets omhoog gebracht om slijtage te compenseren en er zijn diverse kammen (tanden) vastgezet.
- Alle brandblussers zijn vervangen.

Verwacht wordt dat begin 2019 de nieuwe roeden (wieken) bij de molen aankomen. De roeden moeten vervangen worden vanwege een constructiefout (zie jaarverslag 2017 voor meer informatie hierover). Dit jaar hebben we de roeden regelmatig gecontroleerd en gelukkig geen afwijkingen gevonden.

Op 18 januari woedde een zware storm in Nederland die flinke schade aanrichtte. De molens hebben de storm goed doorstaan. Helaas sneuvelden er wel een paar dakpannen op de molenaarswoning en het bijgebouw naast De Ster. Gelukkig kon dit snel verholpen worden.

Routinematig onderhoud

Kleinere onderhoudsklussen worden door de vrijwilligers gedaan. Dit betreffen allerlei werkzaamheden, zoals het schoonhouden van de molens, smeren van bewegende delen, het bijhouden van het erf rond De Ster en kleine reparaties. Dit jaar zijn onder meer de volgende klussen gedaan:

- Goten en daken zijn in het voor- en najaar schoongemaakt
- Het schilderwerk van De Lelie is schoongemaakt.
- De planken van de balie (omloop) van De Ster en De Lelie zijn geschilderd met een teervervanger.
- Van diverse wielen van beide molens zijn de kammen (tanden) “in de was gezet” ofwel behandeld zijn met bijenwas. Dit zorgt voor een glad laagje op de kammen en beperkt wrijving en slijtage.

Snuif- en specerijenmolens De Ster en De Lelie – jaarverslag 2018

- Er is een nieuwe zeefkist en bak voor de kollergang gemaakt voor in De Lelie
- 2 houten rollen waarop de kap van De Ster draait zijn vervangen. De kap van De Ster kan draaien om zo de wieken “op de wind”, dus in de juiste richting te zetten . Er zijn 40 van die iepenhouten rollen en door slijtage moeten er af toe enkele vervangen worden.
- De molenzeilen van De Ster en De Lelie zijn schoongemaakt en waar nodig gerepareerd. De zeilen van De Lelie gaan al ruim 20 jaar mee en die van De Ster bijna 15 jaar en dat is de zeilen wel aan te zien. Maar na een goede schoonmaakbeurt, wat reparaties hier en daar en een behandeling met zeilensmeer kunnen ze er weer even tegen.

Molenbiotoop

De omgeving waarmee een molen in relatie staat, noemen we de molenbiotoop. Een goede molenbiotoop is van fundamenteel belang voor de werking en het behoud van een molen. Voor de molenaars is een goede windvang van cruciaal belang. Daarnaast zijn veel molens beeldbepalend in het landschap. Als de molen omgeven raakt door bomen of hoge bebouwing verdwijnt de molen uit het zicht en verliest daardoor een deel van z'n toegevoegde waarde. Voor De Ster en De Lelie geldt dit ook.

Het Kralingse Bos komt tot vlak bij de molens en beperkt de windvang van de molens aan de oostzijde. Daarnaast vormen ook de bomen langs de Plaszoom aan de noord- en zuidzijde van de molens een steeds groter probleem zowel voor de zichtbaarheid als de windvang van de molens. Met relatief kleine ingrepen zou dit verbeterd kunnen worden. Helaas is het heel moeilijk om op dit punt iets te bereiken bij de gemeente en de beheerders van het Kralingse Bos.

Deze foto geeft een voorbeeld van zo'n kleine ingreep. Het knotten van een klein groepje bomen ten zuiden van De Ster zou de zichtbaarheid van de molens vanaf de Plaszoom aanzienlijk verbeteren.

Financieel verslag

Hieronder het financiële overzicht van de stichting over 2018. Een korte toelichting:

Bij de uitgaven:

- Gereedschappen & materialen betreffen alle kosten die gemaakt worden voor het onderhoud van de molens en de molenerven. De kosten voor het tuinonderhoud betreffen onkruidborstels voor op de bosmaaier, maaidraad, brandstof en graszaad. De vervanging

Snuif- en specerijenmolens De Ster en De Lelie – jaarverslag 2018

buitenlamp is een nieuwe gaslamp voor de lamp bij de buitendeur van De Ster. Hydrolin is zeilensmeer voor het opknappen van de molenzeilen.

- Dit jaar zijn er geen productiekosten snuiftabak gemaakt, er is geen snuiftabak geproduceerd en zijn er ook geen kosten gemaakt voor demonstraties.
- De productiekosten specerijen zijn beperkt doordat een groot deel in natura gesponsord wordt.
- De overige kosten betreffen de verzekeringen voor vrijwilligers en de aansprakelijkheidsverzekeringen. De huurkosten worden betaald aan Stadsherstel Historisch Rotterdam.

Inkomsten:

- Dit jaar werden geen bijdragen van sponsors en donateurs ontvangen. De inkomstenpost molenpot betreft giften van bezoekers en bijdragen voor rondleidingen aan groepen.

1. Balans per 31 december 2018 van De Stichting de Kralingse Snuif- en Specerijen Compagnie De Ster en De Lelie

Balans					
Activa			Passiva		
	2018	2017		2018	2017
Rabo	€ 6.317,57	€ 5.959,97	Eigen vermogen	€ 34.607,08	€ 33.823,88
Kas	€ 649,20	€ 229,50	Crediteuren	€ 0,00	€ 0,00
Rabo spaarrekening	€ 27.640,31	€ 27.634,41			
Debiteuren	€ 0,00	€ 0,00			
	€ 34.607,08	€ 33.823,88		€ 34.607,08	€ 33.823,88

2. Resultatenrekening van De Stichting de Kralingse Snuif- en Specerijen Compagnie De Ster en De Lelie

Uitgaven			Inkomsten		
	2018	2017		2018	2017
Gereedschappen en materialen			Sponsors		
<i>materialen tuinonderhoud</i>	€ 108,28			€ -	
<i>wielen bak kollergang De Lelie</i>	€ 78,95			€ 0,00	€ 0,00
<i>zeefgaas platte stenen</i>	€ 122,40		Inkomsten		
<i>beamerlamp</i>	€ 112,37		<i>donateurs</i>	€ -	
<i>schuurmachine & decoupeerzaag</i>	€ 109,85		<i>molenpot</i>	€ 1.094,37	
<i>vervanging buitenlamp</i>	€ 119,64		<i>verkoop snuif</i>	€ -	
<i>hydrolin molenzeilen</i>	€ 228,68		<i>maalloon</i>	€ 8,00	
<i>pinapparaat voor winkel</i>	€ 83,49		<i>verkoop specerijen</i>	€ 4.209,35	
<i>materialen schilderwerk</i>	€ 50,34		<i>verkoop overig</i>	€ 46,60	
<i>diverse kosten</i>	€ 184,23		<i>vergoeding tuinonderhoud</i>	€ 140,00	
	€ 1.198,23	€ 1.935,15	<i>rente spaarrekening</i>	€ 5,90	
Produktiekosten snuiftabak				€ 5.504,22	€ 5.946,76
<i>grondstoffen</i>	€ -				
<i>porto- en verpakings kosten</i>	€ -				
<i>kosten webshop</i>	€ -				
	€ 0,00	€ 49,18			
Produktiekosten specerijen					
<i>grondstoffen</i>	€ 423,47				
<i>portokosten</i>	€ 44,01				
<i>verpakkingen</i>	€ 101,64				
<i>etiketten en printcartridges</i>	€ 192,87				
	€ 761,99	€ 294,17			
Presentatie kosten					
<i>Eur. Route of Industrial Heritage</i>	€ 100,00				
<i>Stg Nederlandse Tabakshistorie</i>	€ 50,00				
<i>kosten website</i>	€ 42,69				
<i>kosten jaarverslag</i>	€ 127,27				
	€ 319,96	€ 192,69			
Overige kosten					
<i>bankkosten</i>	€ 140,09				
<i>verzekeringen</i>	€ 603,32				
<i>huurkosten</i>	€ 1.452,00				
<i>koffie etc</i>	€ 72,91				
<i>kerstpakketten</i>	€ 169,20				
<i>diverse kosten</i>	€ 3,32				
	€ 2.440,84	€ 724,81			
Overschot	€ 783,20	€ 2.750,76	Tekort	-	-
	€ 5.504,22	€ 5.946,76		€ 5.504,22	€ 5.946,76

**STICHTING
MOLENS AAN DE
KRALINGSE PLAS**

PLASZOOM 322

3062 CL ROTTERDAM

WWW.SNUIFMOLENS.NL